

Doktorandská konference Brno 26. – 27. května 2011

Ústav filmu a AV kultury

Filozofická fakulta Masarykovy univerzity, Arne Nováka 1, 602 00 Brno
budova C, 2. patro, zasedací místnost děkanátu
<http://www.phil.muni.cz/wufv/>

čtvrtek 26. května

13:00 zahájení

13:05 – 15:35 – I. blok příspěvků (chair: Lucie Česálková)

13:05 – 14:05 prezentace + diskuze

Briana Čechová

Katedra filmových studií (FF UK, Praha) / Národní filmový archiv

Flashback: cesta časem do labyrintu vědomí

(Flashback jako zásadní vyjadřovací prostředek filmové narace)

14:05 – 14:20 pauza, občerstvení

14:20 – 15:20 prezentace + diskuze

Radomír Kokeš

Ústav filmu a AV kultury (FF MU, Brno)

Teorie seriálové fikce:

Problém narativní dynamiky ve fikčních světech

15:20 – 15:35 pauza, občerstvení

15:35 – 18:20 II. blok příspěvků (chair: Luděk Havel)

15:35 – 16:35 prezentace + diskuze

Milan Hain

Katedra divadelních, filmových a mediálních studií (FF UP, Olomouc)

Americké filmy Huga Haase

16:35 – 16:50 pauza, občerstvení

16:50 – 17:50 prezentace + diskuze

Pavel Smejkal

Katedra umeleckej kritiky a audiovizuálnych štúdií (FTF VŠMU, Bratislava)

Reprezentácia filmovej hviezdy v domácej filmovej publicistike 60. rokov

17:50-18:20

*Česká společnost pro filmová studia
(debata o možném směřování)*

Ivan Klimeš (předseda) & Petr Bilík (místopředseda)

19:00 zahajovací večírek

ČESKÁ SPOLEČNOST
PRO FILMOVÁ STUDIA

Mínus 3Trojka (Dům pánů z Kunštátu), Dominikánská ulice 9, Brno

Doktorandská konference Brno 26. – 27. května 2011

Ústav filmu a AV kultury

Filozofická fakulta Masarykovy univerzity, Arne Nováka 1, 602 00 Brno
budova C, 2. patro, zasedací místnost děkanátu
<http://www.phil.muni.cz/wufv/>

pátek 27. května

10:00 zahájení

10:05 – 11:20 III. blok příspěvků (chair: Anna Batistová)

10:05 – 11:05 prezentace + diskuze

Jakub Felcman

Ústav české literatury a literární vědy (FF UK, Praha)

Bibliografie českých samizdatových a exilových filmových publikací 1969-1989

11:05 – 11:20 pauza, občerstvení

11:20 – 11:35 IV. blok příspěvků (chair: Lukáš Skupa)

11:20 – 12:20 prezentace + diskuze

Jan Jílek

Katedra divadelních, filmových a mediálních studií (FF UP, Olomouc)

Percepce prostoru filmového obrazu zahrnujícího derivovaný obraz výtvarný

12:20 – 12:35 pauza, občerstvení

12:35 – 13:35 prezentace + diskuze

Iwona Łyko

Katedra filmových studií (FF UK, Praha) / Národní filmový archiv

Ohlasy české kinematografie v současném Polsku

13:40 - předpokládané ukončení DK'11

DK'12 proběhne 24. a 25. 5. 2012

Změna programu vyhrazena

13:05 – 14:05 prezentace + diskuze

Briana Čechová

Katedra filmových studií (FF UK, Praha) / Národní filmový archiv

Flashback: cesta časem do labyrintu vědomí**(Flashback jako zásadní vyjadřovací prostředek filmové narace)**

Navzdory tomu, že jde o jeden ze základních prostředků narace, odborná literatura mu nevěnuje odpovídající pozornost. Prosté flashbacky a posléze náročné flasbackové konstrukce se ale objevují ve filmu téměř od jeho počátků.

Cílem projektu je předmět výzkumu nejprve definovat a teoreticky zakotvit v hraničních disciplínách. Poté, na základě analýzy funkcí flashbacku zjistit, jaký význam měl v různých etapách vývoje kinematografie, jaké byly jeho formy, typy, způsoby rámování a začleňování do toku filmové narace, technické možnosti zprostředkování. Proč k tomuto prostředku inklinují určité žánry, národní kinematografie, směry, konkrétní tvůrci. Vedle známých klíčových titulů ve vztahu k modernistickému pojetí flashbacku vyhledat další díla dosud v literatuře v tomto spojení nereflektovaná. Zvláštní důraz při tom bude položen na flashbacky, které narušují nejen linearitu díla, ale také jeho kauzalitu, na reminiscence, prezentující paměť, jež tímto prostřednictvím nabývá aktualizované podoby.

Spolu s flashbackem nabízí prostor ke zkoumání rovněž jeho vzácněji se vyskytující opak – flashforward. Záměrně rozostřený rozdíl mezi těmito dvěma postupy se objevuje u některých titulů z okruhu české nové vlny, kam bude soustředěna rozhodující pozornost.

Mezi teoretické předpoklady práce, reflektované v její úvodní části, náleží filosofie paměti, naratologie, neoformalismus a kognitivismus. Kapitola následující bude věnována periodizaci filmových dějin podle milníků, které znamenají zlom ve vztahu k problematice flashbacku. Rozhodující přínos práce by však měl být v jejím zacílení na období české nové vlny, zvláště díky již zmíněným možnostem, jež sebou nesou 60. léta, která z tohoto hlediska nebyla zatím zanalyzována.

14:05 – 14:20 pauza, občerstvení

14:20 – 15:20 prezentace + diskuze

Radomír Kokeš

Ústav filmu a AV kultury (FF MU, Brno)

Teorie seriálové fikce:**Problém narativní dynamiky ve fikčních světech**

Cílem mé disertační práce je ve finální podobě předložit pro (televizní) seriálovou fikci jednotnou teorii, jejíž první ucelenější návrh jsem nabídl v práci magisterské. A sice takovou, jež dokáže pomocí relativně univerzálního aparátu analyticky postihnout všechny typy seriálů (které mohou zahrnovat značně různorodá fikční uspořádání), aniž by je neúčelně redukovala a zbavovala jejich estetické bohatosti. Můj příspěvek bude rozdělen na dvě části. (1) načrtnu, na základě jakých východisek chci výše uvedeného cíle dosáhnout, jaké otázky si kladu a jaké teoretické nástroje jsem přepracoval či nově zkonstruoval k tomu, abych na ně dokázal odpovědět; (2) o něco podrobněji se zaměřím na dílčí problém, který je v mém výzkumu nejvýraznější ve fázi zpracovanosti, a tak bude nejužitečnější předložit jej „všanc“ kritické debatě: analytické postižení narativní dynamiky ve fikčních světech televizního seriálu.

Totalita všech epizod – v mé terminologii *makrosvět* – je na analýzu příliš velká jednotka, a navíc zatímco román nebo film představuje hotový celek, seriál je ze své povahy dílo předkládané po částech. Mělo by být analyzovatelné i ve chvíli, kdy de facto ještě nebylo uzavřeno a jeho svět se stále rozrůstá či se za určitou dobu opět rozrůstá bude. *Epizodní světy* (světy tvořené jednotlivými seriálovými díly) jsou zase jednotka nedostatečná, protože sice představují syntaktické rozdělení makrosvěta, ale sémanticky se mohou překrývat. *A protože fikční světy jsou sémantické entity, je třeba nalézt sémanticky založenou entitu (či entity), umožňující analyzovat vztahy v makrosvětě nezávisle na tom, zda jsou omezeny na jednu epizodu, prostupují více epizodami nebo se po dlouhé době do makrosvěta navrací.* Obecněji řečeno, vyprávěné příběhy souběžně mohou začínat a končit v jedné epizodě, mohou pokračovat napříč několika epizodami (i celým seriálem) či se na ně může po několika epizodách navazovat.

Jádro mého příspěvku tak bude tvořit prezentace analytického aparátu, který jsem dosud vytvořil k tomu, abych tento problém dokázal vyřešit: *subsvěty* (oblasti světů) a *mikrosvěty* (postav).

15:20 – 15:35 pauza, občerstvení

15:35 – 18:20 II. blok příspěvků (chair: Luděk Havel)

15:35 – 16:35 prezentace + diskuze

Milan Hain

Katedra divadelních, filmových a mediálních studií (FF UP, Olomouc)

Americké filmy Huga Haase

Předmětem disertační práce (aktuálně v druhém roce řešení) je americká režijní tvorba exulanta Huga Haase čítající čtrnáct celovečerních snímků z 50. let, jež byly dosavadní filmovou historiografií značně opomíjeny. Práce, metodologicky ukotvená v historické poeťice filmu v podobě, v jaké ji vymezil David Bordwell (viz zejména BORDWELL, David. *Poetics of Cinema*. New York: Routledge, 2008), vychází ze základní hypotézy, že zpracovávaný materiál (tedy látky a témata) a narativní a stylistické uspořádání Haasových amerických filmů byly determinovány jak umělcovou exilovou zkušeností, tak specifickým produkčním mode, v rámci něhož pracoval – konkrétně tzv. béčkovým filmem a nezávislou produkcí. Autor si proto klade za cíl popsat biografický a produkční kontext Haasovy tvorby, vysledovat převládající látky a témata a demonstrovat jejich uchopení skrze narativní a stylistické postupy. Výsledkem bude první ucelená monografie o Haasově americké režijní tvorbě.

Práce se bude mj. opírat i o rozsáhlý primární výzkum materiálů dostupných jak v ČR (např. Haasova korespondence zasílaná z exilu), tak ve Spojených státech amerických (např. dokumenty a listiny spojené s produkční společností Hugo Haas Productions). Výzkumný pobyt v Kalifornii, USA bude umožněn díky Fulbrightově stipendiu pro postgraduální studium, jež bylo autorovi uděleno pro studijní rok 2011/2012.

Konferenční příspěvek bude primárně zaměřen na problematiku béčkového filmu, jenž je obecně vnímán jako druhořadá produkční kategorie (v lepším případě) či jako kategorie hodnotící, značící pokleslost a schematičnost. Filmy Huga Haase a řady jiných tvůrců však dokazují, že béčkové filmy byly integrální a stabilní součástí amerického filmového průmyslu 30. - 50. let a zároveň zaručovaly větší míru tvůrčí svobody, kterou konkrétně Haas využil ke vzniku řady osobních, až autobiograficky laděných snímků.

16:35 – 16:50 pauza, občerstvení

16:50 – 17:50 prezentace + diskuze

Pavel Smejkal

Katedra umeleckej kritiky a audiovizuálních štúdií (FTF VŠMU, Bratislava)

Reprezentácia filmovej hviezdy v domácej filmovej publicistike 60. rokov

Rozpracovaný doktorandský projekt rekonštruuje obraz filmovej hviezdy, ako ho fanúšikom predostierali rozličné domáce médiá – predovšetkým populárny obrázkový časopis Film a divadlo. Zmena, ktorú v 60. rokoch pozorujeme, je spojená s otváraním sa domácej filmovej kultúry vplyvom z nesocialistických krajín. Charakterizuje ju ústup ideologizovaných reprezentácií a „zápas“ filmu o príslušnosť k popkultúre.

17:50 – 18:20

Česká společnost pro filmová studia (debata o možném směřování)

Ivan Klimeš (předseda) & **Petr Bilík** (místopředseda)

Česká společnost pro filmová studia (CEFS) je občanské sdružení badatelů, pedagogů, studentů, archivářů, kritiků a tvůrců v oblasti filmu a dalších audiovizuálních médií, které má za cíl sloužit profesním potřebám a zájmům svých členů. K aktivitám sdružení patří provoz webových stránek, vydávání časopisu, udělování cen a pořádání konferencí.

Společnost byla založena 18. června 2008, ustavující volby do Rady CEFS proběhly v květnu 2010, kdy byla zahájena její aktivní činnost. Zakládajícími organizacemi jsou katedry zabývající se filmovými a audiovizuálními studii v ČR (Praha, Brno, Olomouc) a Národní filmový archiv.

19:00 zahajovací večírek

Mínus 3Trojka (Dům pánů z Kunštátu), Dominikánská ulice 9, Brno

Doktorandská konference 2011

pátek 27. května

10:05 – 11:35 III. blok příspěvků (chair: Anna Batistová)

10:05 – 11:05 prezentace + diskuze

Jakub Felcman

Ústav české literatury a literární vědy (FF UK, Praha)

***Bibliografie českých samizdatových a exilových filmových publikací
1969-1989***

Cílem práce je sestavení kompletní bibliografie článků věnovaných české filmové tvorbě publikovaných českými autory v samizdatových a exilových periodikách v letech 1969-1989, výstupem je pak samostatná publikace této bibliografie a publikace odborné reflexe poznatků z této badatelské práce vyplývající.

První část práce sestává z rešerší uskutečněných ve specializovaných knihovnách, především pak knihovně Libri prohibiti a Československém dokumentačním středisku Národního muzea ČR. Druhou částí práce je kritické čtení a analýza dotyčných článků mj. i ve srovnání s texty publikovanými oficiálně.

Práce si klade za cíl doplnit současná studia české filmové kritiky a publicistiky a umělecké kritiky obecně o významnou, dosud chybějící součást. Vytvořit materiál potřebný pro studium a výuku vztahující se k této problematice na FF UK, FSV UK i na dalších vědeckých pracovištích a přínosný pro širší odbornou veřejnost. V neposlední řadě pak i přispět vlastní analytickou prací k odborné reflexi role české filmové (umělecké) kritiky v období totality.

Tato bibliografie v současné době citelně chybí; veřejná dostupnost dotyčných filmových článků je zároveň značně omezená. "Kritický obraz" čs. filmové tvorby normalizační doby je tak nevyvážený a projekt má významně pomoci tento fakt napravit.

11:20 – 13:50 IV. blok příspěvků (chair: Lukáš Skupa)

11:20 – 12:20 prezentace + diskuze

Jan Jílek

Katedra divadelních, filmových a mediálních studií (FF UP, Olomouc)

***Percepce prostoru filmového obrazu
zahrnujícího derivovaný obraz výtvarný***

Předmětem disertační práce je percepce prostoru specifické obrazové reprezentace složené s filmového obrazu a derivovaného obrazu výtvarného – hlavním cílem zájmu jsou filmy, které některým z možných způsobů využívají derivace výtvarných obrazů a zahrnují se do svojí prostorové (a tím pádem narativní a diegetické) struktury. Modelovým filmem pro možné způsoby zapojení výtvarných obrazů do obrazů filmových je britský film režiséra Dereka Jarmana Caravaggio, inovativní a radikální filmová biografie slavného italského malíře.

Východiskem pro popis prostorových charakteristik filmových obrazů, výtvarných obrazů a filmových obrazů zahrnujících derivovaný obraz výtvarný je kognitivistická teorie vizuální percepce, konkrétně texty a analýzy příslušníků konstruktivistického směru kognitivní psychologie zacílené přímo na specifika percepce vizuálních obrazů (především Julian Hochberg a James E. Cutting).

Cílem disertační práce je podat ucelenou analýzu percepce prostoru filmových a výtvarných obrazů a následně ji aplikovat na dosud neprobádanou oblast specifických filmových obrazů zahrnujících derivované obrazy výtvarné. Tyto hybridní obrazy, stejně jako oddělené entity filmového a výtvarného obrazu budou analyzovány vzhledem k problematice prostorového uspořádání a jeho percepce a cílem disertace je potvrdit hypotézu o jejich odlišné percepční charakteristice.

11:05 – 11:20 pauza, občerstvení

12:20 – 12:35 pauza, občerstvení

12:35 – 13:35 prezentace + diskuze

Iwona Łyko

Katedra filmových studií (FF UK, Praha) / Národní filmový archiv

Ohlasy české kinematografie v současném Polsku

Projekt se zaměřuje na recepci české poválečné kinematografie v Polsku s důrazem na současnou situaci. V souvislosti s aktuálním módním „fenomémem české kultury“ u severních sousedů (viz např. knihy od Mariusze Szczygiela *Gottland, Udělej si ráj*), vyvstává otázka, jakou roli v něm hraje právě film.

Výchozím bodem je snaha definovat v polském prostředí pojem „český film“, a to jak v jak rovině synchronní, tak diachronní. Cílem výzkumu je postihnout nejen formování tohoto pojmu, ale i jeho vliv na vývoj a případnou změnu obrazu České republiky v Polsku.

V rámci prezentace disertačního tématu přiblíží autorka nejen koncept a metodiku svého badatelského přístupu, ale následně seznámí i s aktuálním stavem výzkumu, který se týká analýzy polského stereotypu Čecha.

13:40 - předpokládané ukončení DK'11

DK'12 proběhne 24. a 25. 5. 2012

